

Asia: VN/23899/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa. Luonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki fossiilisen jakelun päästökaupasta, jolla perustettaisiin uusi päästökauppajärjestelmä. Kyse olisi osin päästökauppadirektiivin täytäntöönpanosta ja osin kansallisesta sääntelystä, jonka direktiivin jättämä kansallinen liikkumavara mahdollistaa. Ehdotettu sääntely vastaa pitkälti voimassa olevaa päästökauppalakia. Vaikka esitysluonnokseen oli otsikkotasolla lisätty 2. lakiehdotus (päästökauppalain muuttaminen), ei muutettavaksi ehdotettavia säännöksiä ollut lisätty lakiehdotukseen.

Soveltamisalan laajentaminen

Luonnoksessa ehdotetaan uutta päästökauppaa, joka kattaisi fossiilisen polttoaineen jakelun. Kyse olisi ilmeisesti kansallisesta laajennuksesta maa- ja metsätalouden polttoaineisiin sekä vapaa-ajan vesiliikenteen ja yleisen päästökaupan ulkopuolisen lentoliikenteen polttoaineisiin. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti korostanut, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (esim. PeVL 23/2022 vp, PeVL 1/2018 vp, PeVL 25/2005 vp). Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa on syytä huomioida selkeällä tavalla, miltä osin kyse on kansalliseen liikkumavaraan kuuluvasta sääntelystä ja miltä osin direktiivi ei tätä mahdollista.

Luonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa on asianmukaisesti arvioitu, että ehdotetulla uudella päästökaupalla on hyväksyttävä peruste ja ehdotettu sääntely kytkeytyy keskeisesti PL 20 §:n ympäristöperusoikeuteen sekä julkisen vallan velvollisuuteen turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen (PL 22 §). Perustuslain 20 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Korkein hallinto-oikeus on ennakkopäätöksessään KHO:2023:62 todennut, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2, 6 ja 8 artikla ja perustuslain 20, 21 ja 22 § edellyttävät nykyisen ja tulevien sukupolvien ihmis- ja perusoikeuksien turvaamista ja että "Ilmastonmuutos on parhaan tieteellisen tiedon perusteella ihmiskunnan kohtalonkysymys, joka

uhkaa nykyisen ja tulevien sukupolvien elinehtoja maapallolla, ellei pikaisiin ja tehokkaisiin toimenpiteisiin päästörajoitusten ja hiilinielujen säilyttämisen ja lisäämisen osalta ryhdytä.”

Luonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa on tunnistettu ehdotusten olevan merkityksellisiä myös mm. PL 15 ja 18 §:n kannalta. Näiden osalta perusoikeuksien rajoitusedellytyksistä on perusteluissa käsitelty ainoastaan hyväksyttävää syytä. Kuten perusteluissa on tunnistettu, rajoitusedellytyksiin kuuluu myös mm. oikeasuhtaisuuden ja välttämättömyyden vaatimus eli PL 15 ja 18 §:ää koskevia perusteluita olisi syytä laajentaa jatkovalmistelussa. Perusteluissa olisi syytä tehdä selkoa perustuslain 20 §:n ja 22 §:n näkökulmasta myös esimerkiksi soveltamisalan rajauksista: miten arvioidaan (ilmeisesti täysin kansalliseen ratkaisuun perustuen) päästökaupan laajentamista juuri ehdotettuihin toimijoihin.

Eräitä säännöskohtaisia huomioita

5 § Säätämisen yhteisön velvoitteista sopiminen

Laissa ehdotetaan säädettäväksi säännellylle yhteisölle mahdollisuus sopia ”velvoitteensa siirtämisestä kokonaan toiselle säännellylle yhteisölle” tietyissä tilanteissa. Koska laissa säädettyjen velvollisuuksien rikkomiseen liittyy rangaistusluonteinen seuraamusmaksu sekä rikosoikeudellinen rangaistus, tulee velvoitteen siirtämistä koskevan sääntelyn olla erityisen täsmällinen. Omaksuttu sanamuoto ”velvoitteen siirtäminen” jättää hyvin avoimeksi, mistä velvoitteesta on kyse (esim. tässä laissa säädetyistä velvoitteista, vrt. myös 13 §:ään ehdotettu ”vastaa kaikista säännellylle yhteisölle tässä laissa säädetyistä velvollisuuksista sekä Energiaviraston määräämien lupaehtojen ja päätösten tarkkailua koskevien vaatimusten täyttymisestä”). Lisäksi epäselväksi jää, siirtyykö velvoitteen lisäksi myös vastuu noudattaa tätä velvoitetta ja se, mille taholle ylitysmaksu, hallinnolliset seuraamukset ja rikosoikeudellinen rangaistus kohdistetaan tällaisissa tilanteissa, joissa velvoite on siirretty.

Säännöstä ja sen suhdetta valvontaan sekä seuraamuksiin tulee täsmentää jatkovalmistelussa.

8 § Päästölupa ja 9 § Päästöjen tarkkailusuunnitelma

Ehdotetun 8 §:n mukaan ”Päästölupaa koskeva hakemus on toimitettava Energiaviraston vahvistamalla lomakkeella vuoden 2025 helmikuun loppuun mennessä tai viimeistään kaksi kuukautta ennen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan aloittamista.” Vaikuttaa siltä, että säännökseen ehdotetaan pikemminkin siirtymä/voimaantulosäännökseen kuuluvaa sääntelyä. Sääntelyn paikkaa olisi syytä arvioida jatkovalmistelussa. Sama koskee 9 §:ään ehdotettua sääntelyä hakemuksen toimittamisesta.

Viranomaista sitovasta määräajasta (2 kuukautta) tehdä päätös hakemuksen johdosta säädettäisiin 8 ja 9 §:ssä. Tällainen päätöksen tekemistä koskeva määräaika on kansalliselle sääntelylle lähtökohtaisesti vieras. Hallintolain 23 § ja perustuslain 21 § edellyttävät asian käsittelemistä viivytyksettä. Esityksessä tulisi tehdä selkoa siitä, perustuuko tällainen määräaikasääntely velvoittavaan EU-sääntelyyn vai mahdollistaako EU-sääntely kansallisen liikkumavaran käyttöä siten, että tällaista määräaikasääntelyä ei velvoiteta omaksumaan. Mikäli sääntely mahdollistaa kansallisen liikkumavaran käytön, tulisi ehdotettu määräaikasääntely lähtökohtaisesti poistaa. Vastaava koskee myös 13 §:ssä todettua. Säännösten muotoilu ei myöskään ole täysin asianmukainen (päästöluvan myöntämistä koskeva päätös).

4 luku Päästöoikeuksien kokonaismäärä, liikkeelle laskeminen ja unionin rekisteri

Luonnoksen 4 luvussa on runsaasti viittauksia direktiiviin, esimerkiksi: Päästöoikeuksien kokonaisuuden vahvistamisesta ja julkaisemisesta säädetään päästökauppadiirektiivin 30 c artiklassa, Päästöoikeudet lasketaan liikkeelle huutokauppaamalla, jollei niitä siirretä markkinavakausvarantoon päästökauppadiirektiivin 30 d artiklan mukaisesti, Päästöoikeudet ovat voimassa toistaiseksi päästökauppadiirektiivin 13 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti ja Huutokauppapaikan nimeämisestä säädetään komission huutokauppa-asetuksen 26 artiklassa ja huutokauppapaikan jäsenvaltioille tarjoamista palveluista komission huutokauppa-asetuksen 27 artiklassa.

Lainkirjoittajan oppaassa todetaan, että tällaisen viittausmenetelmän käyttöön on suhtauduttava pidättyvästi, sillä pääsääntöisesti direktiivit sisällytetään kansalliseen lainsäädäntöön niiden asiasisältöä vastaavilla kansallisilla säännöksillä (PeVL 5/2013 vp). ”Täytäntöönpanoa viittausmenetelmällä voidaan harkita ainoastaan niiltä osin kuin direktiivin säännökset ovat niin tekniluonteisia ja yksityiskohtaisia, että ne eivät jätä jäsenvaltiolle liikkumavaraa täytäntöönpanossa.” (Lako, osio 7.3.2.). Jatkovalmistelussa olisi syytä tarkastella omaksutun sääntelyn asianmukaisuutta ja selkeyttä.

6 luku Todentaminen

Luonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa on tehty selkoa todentajan tehtävistä perustuslain 124 §:n kannalta. Ehdotettu sääntely vastaa päästökauppalaisissa todentajista säädettyä.

Esitysluonnoksen 29 §:ssä säädettäisiin todentajan tehtävistä. Säännöksen 2 momentin mukaisesti todentajan palveluksessa olevaan työntekijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Säännöksen 3 momentin mukaisesti vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Säännöstä koskevat perustelut ovat varsin tiiviit, minkä lisäksi todentajan tehtäviä koskeva 29 §:n 1 momentin säännös on varsin väljä (”Todentajan tehtävistä säädetään komission todentamisasetuksessa, komission tarkkailuasetuksessa, tässä laissa ja tämän lain nojalla annetuissa säännöksissä.”) Asianmukaista olisi tuoda esiin, millä perusteilla katsotaan, että todentamistehtäviä hoitavia olisi pidettävä rikoslain 40 luvun 11 §:ssä tarkoitettuina julkista valtaa käyttävinä henkilöinä, ja onko virkavastuun tarkoitus kattaa sellaisetkin tehtävät, joissa ei ole kysymys julkisen vallan käyttämisestä/julkisesta hallintotehtävästä, vai onko tehtävissä kysymys kaikilta osin julkisen vallan käyttämisestä/julkisesta hallintotehtävästä.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa todetaan ”Perustuslain näkökulmasta todentajan tehtävästä on säädetty tarkkarajaisesti lailla.” Vaikuttaa kuitenkin siltä, että viittaus tehtävistä jää melko avoimeksi. Lisäksi säätämisyjärjestysperusteluissa ja säännöskohtaisissa perusteluissa ei ole tehty tarkemmin selkoa siitä, mitä tehtäviä viitattujen säännösten mukaan todentajilla on, jotta voidaan varmistua siitä, että kyse on nimenomaan julkisista hallintotehtävistä. Säätämisyjärjestysperusteluita olisi syytä täsmentää myös virkavastuuta ja hallinnon yleislakien noudattamista koskevalla arvioinnilla ja perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännöllä. Yksityiskohtana: perusteluissa (s. 76) todetaan, että ”Todentaja toimii viranomaisen roolissa”. Todentaja ei varsinaisesti toimi viranomaisen roolissa, vaan hoitaa julkista hallintotehtävää.

Ehdotetun 27 §:n 3 momentin mukaan Energiavirasto voisi muuttaa todentajan hyväksymistä koskevaa päätöstä. Säännöksen ja sen perusteluiden valossa jää epäselväksi, millä edellytyksillä ja miten hyväksyntää voitaisiin muuttaa. Jatkovalmistelussa tätä tulisi täsmentää.

35 § Päästöoikeuden ylitysmaksu ja 36 § Ylitysmaksun täytäntöönpano

Päästöoikeuden ylitysmaksua koskeva sääntely vastaa voimassa olevassa päästökauppalaissa säänneltyä. Perusteluiden mukaan ylitysmaksu perustuu päästökauppadirektiiviin. Koska kyse on uudesta seuraamusmaksusta, olisi perusteluissa syytä tehdä selkoa tarkemmin direktiivin jättämästä kansallisesta liikkumavarasta: edellyttääkö direktiivi tällaisen seuraamusmaksun säätämistä, sen suuruutta ja sitä, että se on voitava olla täytäntöönpantavissa lainvoimaa vailla, toisin kuin seuraamusmaksut yleensä (ks. Lako 12.10.7). Riittävinä perusteluina esim. 35 ja 36 §:ssä ehdotetulle sääntelylle ei voida pitää pelkästään sitä, että säännökset vastaavat päästökauppalaissa säädettyä, vaikka tämä toki merkityksellistä onkin. Ehdotettua uutta rangaistusluonteista seuraamusta tulisi arvioida myös säätämisympäristöperusteluissa.

8 luku

Säännöskohtaiset perustelut muutoksenhaun ja päätöksen täytäntöönpanon osalta puuttuvat luonnoksesta, minkä vuoksi esim. suoran täytäntöönpanokelpoisuuden tarvetta on vaikea arvioida. Sinänsä loppuosa säännöksestä ”ellei päätöksen tehnyt viranomainen tai hallintotuomioistuin toisin määrää” vaikuttaa tarpeettomalta, mikäli yleislainsäädäntöön nojautuminen arvioidaan riittäväksi. Valitusasiaa käsittelevä tuomioistuin voi kieltää tai keskeyttää täytäntöönpanon (HOL 123 §). Mahdollisuus täytäntöönpanon kieltoon tai keskeytykseen on myös oikaisuvaatimusta käsittelevällä viranomaisella (HL 49 f §). Koska oikaisuvaatimusmenettelyä ei luonnoksessa viranomaiselle ehdoteta, jää epäselväksi ehdotettu ”ellei päätöksen tehnyt viranomainen toisin määrää”. Täytäntöönpanoa koskevaa sääntelyä on syytä näiltä osin vielä arvioida jatkovalmistelussa. Maksullisia suoritteita koskeva 41 § vaikuttaa tarpeettomalta huomioiden maksuperustelain sääntely.

Yleiset huomiot rangaistussääntelystä

Esitysluonnokseen sisältyy ehdotus rangaistussäännökseksi (40 §). Pykälän 1 momentissa säädettäisiin päästökaupparikkomuksena rangaistavaksi tiettyjen laissa säädettyjen velvoitteiden rikkominen tai laiminlyönti. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Energiavirastolle ilmoitusvelvollisuus säännöksen mukaisista teoista tai laiminlyönneistä. Lisäksi ehdotukseen sisältyy luonnos säännökseksi lain mukaisen todentajan palveluksessa olevan rikosoikeudellisesta virkavastuusta (29 §:n 2 momentti).

Oikeusministeriö toteaa, että rangaistavaksi säätämisen on täytettävä perustuslakeuksien yleiset rajoitusedellytykset ja oltava niin sanottujen kriminalisointiperiaatteiden mukainen (ks. esim. PeVL 23/1997 vp, PeVL 61/2014 vp ja PeVL 9/2016 vp, PeVL 48/2017 vp; ks. myös Lainkirjoittajan opas, kohta 12.9.2). Näihin kuuluvat muun muassa rikosoikeudellinen laillisuusperiaate ja ultima ratio -periaate. Rangaistavaksi säätämisen tulee olla painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatima, ja siihen tulee turvautua viimesijaisena keinona vain, jos muut yhteiskunnalliset ohjaukeinot eivät ole mahdollisia. Esityksen perusteluissa olisi tarpeen käsitellä perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vaatimuksia ja edellä mainittuja yleisiä kriminalisointiperiaatteita ja sitä, miksi esitettävät kriminalisoinnit ovat perusteltuja ja painavan yhteiskunnallisen tarpeen edellyttämiä huomioiden myös rikosoikeuden viimesijaisuus yhteiskunnallisena ohjaukeinona.

Uuden rangaistussäännöksen tarve on lähtökohtaisesti aina perusteltava hallituksen esityksessä (Lainkirjoittajan opas, kohta 12.9.2). Rangaistussäännöksen tarvetta olisi esityksessä tarpeen yleisesti perustella kattavammin ja yksityiskohtaisemmin kunkin yksittäisen rangaistavaksi säädettävän teon osalta huomioiden edellä viitatut kriminalisointiperiaatteet. Säännöskohtaisia perusteluita olisi asianmukaista täydentää myös selostamalla säännöksen käytännön soveltamistilanteita eli kuvata,

millaiset teot tai menettelyt voivat tulla rangaistavaksi kunkin kohdan perusteella ja toisaalta myös, millaiset teot tai menettelyt jäävät rangaistavuuden ulkopuolelle.

Lisäksi on huomioitava, että esitysluonnoksen rangaistussäännöksessä on kyse niin sanotusta blankorangaistussäännöksestä, joihin suhtaudutaan yleisesti torjuvasti. Tällaisen sääntelyn on kuitenkin katsottu olevan mahdollista niin sanottujen blankorangaistuskriteerien täyttyessä. Niiden mukaisesti blankorangaistussäännöksiin sisältyvien valtuusketjujen tulee olla täsmällisiä, rangaistussäännöksen tulee sisältää jonkinlainen sisällöllinen luonnehdinta rangaistusuhan piiriin tulevista teoista, rangaistavuuden edellytykset ilmaisevien aineellisten säännösten tulee olla kirjoitettu rangaistussäännöksiltä vaaditulla tarkkuudella ja nämä säännökset käsittävästä normistosta tulee käydä ilmi myös niiden rikkomisen rangaistavuus (PeVM 25/1994 vp, s. 8/1).

Esitysluonnoksen vaikutusarviointia koskevassa jaksossa ei ole otettu kantaa esitysluonnoksen vaikutuksiin siltä osin kuin kyse on seuraamuksia koskevasta sääntelystä. Esityksen kokonaisuudessa rikosoikeudellisten säännösten muutosten vaikutukset eivät todennäköisesti ole merkittäviä. Esityksen vaikutusarvioinneissa jaksossa 3.5 ei ole kuitenkaan lainkaan mainittu muutosehdotusten vaikutuksia rangaistavuuden alaan ja/tai muutosten vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Jatkovalmistelussa tulisi esimerkiksi arvioida lisääntyvätkö esitutkintaan tulevat tapaukset, kun valvontaviranomaiselle säädetään velvollisuus ilmoittaa muista kuin vähäisistä lain rikkomisista poliisille. Jos vaikutus arvioitaisiin merkittäväksi, tulisi arvioida tapausmäärien kasvun kustannusvaikutukset esitutkintaviranomaisille, syyttäjille ja mahdollisesti myös tuomioistuimille.

Rangaistussäännöksen muotoilua koskevat huomiot

Esitysluonnoksen mukaisesti lain 40 §:n mukainen rikosnimike olisi päästökaupparikkomus, joka on sama kuin päästökauppalain (1270/2023) 97 §:ssä olevan rangaistussäännöksen mukainen rikosnimike. Eri säädöksissä olevien rangaistussäännösten rikosnimikkeet eivät voi olla täysin samat. Lisäksi rikosnimike tulee säädöstekstissä kursivoida.

40 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti rangaistavaa olisi tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyödä lain 13 tai 15 §:n mukaisen ilmoituksen tekeminen tai ilmoittaa väärä tietoja. Myös väärin tietojen ilmoittamisen osalta olisi asianmukaista viitata 13 ja 15 §:iin.

40 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti rangaistavaa olisi tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyödä 9 tai 10 §:ssä tarkoitetun selvityksen laatiminen tai ilmoittaa niissä väärä tietoja taikka laiminlyödä toimittaa mainittujen pykälien mukaisesti selvitys ja sitä koskeva x §:ssä tarkoitettu todentamisraportti. Lainkohdassa oleva viittaus ”niihin” (..ilmoittaa niissä väärä tietoja..) ei vaikuta täysin loogiselta, vaan voisi harkita viittaamista ”selvitykseen”. Säännöksessä viitataan x §:ään, kun tarkoitus ilmeisesti on viitata 10 §:ään ja erityisesti sen 2 momenttiin.

9 §:n mukaisesti säännellyn yhteisön on liitettävä päästöjen tarkkailusuunnitelman hyväksyntää koskevaan hakemukseen tarpeellinen selvitys tämän lain soveltamisalaan kuuluvasta toiminnasta, mutta velvollisuus laatia selvitys ei varsinaisesti käy ilmi säännöksestä. Rangaistussääntelyn näkökulmasta niiden velvoitteiden, joiden rikkominen tai laiminlyöminen esitetään säädettäväksi rangaistavaksi, tulisi käydä selvästi viitatusta lainkohdasta ilmi.

40 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta jossakin määrin epäselväksi jää, olisiko esitysluonnoksen mukaisesti rangaistavaa ilmoittaa väärä tietoja vain 3 kohdassa mainitussa selvityksessä vai myös tarkkailusuunnitelmassa. Säännöksen sanamuoto vaikuttaisi viittaavan vain selvitykseen. Lisäksi 3 kohdassa viitataan ”pykälien” mukaiseen selvitykseen ja sitä koskevaan x §:ssä tarkoitettuun

todentamisraporttiin. Jos x §:llä on tarkoitus viitata 10 §:n 2 momentin mukaiseen todentamisraporttiin, siltä osin ei vaikuta mahdolliselta viitata ”pykäliin” eli myös 9 §:ään.

40 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa viitataan lain 9 §:ään. Voi olla syytä arvioida 40 §:n 1 momentin 1-3 kohtien mukaista kokonaisuutta ja järjestystä siltä osin kun niissä viitataan lain 9 §:ään. 1 kohdan mukaisesti rangaistavaa olisi se, että joku laiminlyö 9 §:ssä tarkoitetun päästöjen tarkkailusuunnitelman hyväksynnän hakemisen, ja 3 kohdan mukaisesti rangaistavaa olisi se, että joku laiminlyö 9 §:ssä tarkoitetun selvityksen laatimisen tai säännöksen mukaisen selvityksen tai sitä koskevan todentamisraportin toimittamisen. Edellä mainittujen välissä 2 kohdassa säädetään rangaistavaksi 13 ja 15 §:ien vastaiset menettelyt.

Rangaistussäännöksen säännöskohtaisia perusteluja koskevat huomiot

Esityksen mukaisesti rangaistavaksi tulisi säätää säännöksen mukaiset menettelyt, kun teko on tahallinen tai tehty törkeästä huolimattomuudesta. Syyksiluettavuuden aste tulee perustella esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa, erityisesti jos syyksiluettavuus ulotetaan tahallisuutta laajemmaksi (Lainkirjoittajan opas, kohta 12.9.7).

40 §:n 1 momentin 1 kohtaa koskevien säännöskohtaisten perustelujen mukaan laiminlyönnin tahallisuus tai törkeä tuottamus ei täyttyisi tilanteissa, joissa esimerkiksi säännelty yhteisö ei lain soveltamisalan tulkinnanvaraisuuden vuoksi ymmärtäisi lain koskevan harjoittamaansa toimintaa eikä sen vuoksi hakisi lupaa määräajassa. Rikosoikeudellista syyksiluettavuutta koskevat rikoslain 3 luvun 5-7 §:n säännökset, ja tahallisuuden tai törkeän tuottamuksen arviointi tapahtuu ko. säännösten mukaisesti. Säännöskohtaisissa perusteluissa kuvattu tilanne vaikuttaa viittaavan kieltoerehdykseen, josta säädetään rikoslain 4 luvun 2 §:ssä. Toimijalla on lähtökohtaisesti velvollisuus tuntea toimintaansa ja toimialaansa koskeva lainsäädäntö ja toimia sen mukaisesti, ja esimerkiksi kieltoerehdystä koskevan säännöksen soveltamiskynnys on asetettu verraten korkealle. Lainvalmistelussa on myös lähdettävä siitä, että lain soveltamisalaan ei jää tulkinnanvaraisuutta siltä osin, mitä toimijoita sääntely koskee. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan mainittu perustelulausuma ei mainituista syistä ole asianmukainen.

Edelleen säännöskohtaisten perustelujen mukaan päästökauppalain rikkomuksissa olisi kyse taloudellisen hyödyn tavoittelusta. Kyseisen perustelulausuman tarkoitus jää epäselväksi. Ehdotetussa 40 §:ssä ei edellytetä taloudellisen hyödyn tavoittelua. Jos on kyse 40 §:ssä mainittujen menettelyjen rangaistavaksi säätämisen perustelemisesta ja sen kuvaamisesta, miksi kriminalisointi on tarpeen, asiaa olisi tarpeen avata perusteluissa tarkemmin, kuten edellä on todettu.

Säännöskohtaisissa perusteluissa 40 §:n 1 momentin 2 kohdan osalta todettu ei vastaa säännöksessä olevaa. 2 kohdan säännöstekstissä viitataan lain 13 ja 15 §:iin ja säännöskohtaisissa perusteluissa 10 §:ään.

Säännöskohtaisissa perusteluissa 40 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta viitataan ainoastaan 10 §:ään, kun taas säännöksessä viitataan myös 9 §:ään. Rangaistavaksi säätämisen perustelujen osalta viitataan lähinnä konkurssitilanteisiin, jolloin epäselväksi jää, onko säännöksessä relevanssia muiden tilanteiden osalta.

Säännelty yhteisö

Palaute ehdotetusta säännellyn yhteisön määritelmästä ja velvoitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista

-

Maa-, metsä- ja kalatalous

Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

-

Liikennesektorin toimijat

Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

-

Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

-

Wilhelmsson Niklas
Oikeusministeriö

Färkkilä Heini
Oikeusministeriö